

Dosarul nr.2r-171/22
2-21153366-01-2r-04042022

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (jud. Gh. Purici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

20 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Galina Stratulat
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Primăria comunei Parcani, raionul Soroca,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria comunei
Parcani, raionul Soroca împotriva lui Mihail Zubati cu privire la rezoluțiunea
contractului de arendă,

împotriva încheierii din 21 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a
restituit ca fiind tardivă cererea de apel depusă de Primăria comunei Parcani, raionul
Soroca,

c o n s t a t ă:

La 18 octombrie 2021, Primăria comunei Parcani, raionul Soroca, a depus
cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Zubati, solicitând rezoluțiunea
contractului de arendă a sectorului ocupat de iaz cu suprafața de 15.6217 ha, din 17
aprilie 2012, autentificat notarial la 15 mai 2012 sub nr. 7801, încheiat între Primăria
comunei Parcani, raionul Soroca și Mihail Zubati cu obligarea ultimului de a restitui
bunul conform actului de primire-predare și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 20 decembrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, s-
a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Primăria
comunei Parcani, raionul Soroca împotriva lui Mihail Zubati cu privire la
rezoluțiunea contractului de arendă a sectorului ocupat de iaz din 17 aprilie 2012; s-
a încasat de la Primăria comunei Parcani, raionul Soroca în beneficiul lui Mihail
Zubati suma de 5000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică
acordată.

La 27 ianuarie 2022, Primăria comunei Parcani, raionul Soroca, a depus cerere
de apel împotriva hotărârii din 20 decembrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul
Central, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de
admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 21 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea
de apel depusă de Primăria comunei Parcani, raionul Soroca, împotriva hotărârii din
20 decembrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, ca fiind înaintată tardiv.

La 07 martie 2022, prin intermediul poștei (f.d.90), Primăria comunei Parcani,
raionul Soroca, reprezentată de primarul Serghei Cetulean, a depus cerere de recurs
împotriva încheierii din 21 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea

încheierii contestate cu restituirea cauzei la examinare în același complet de judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că, omiterea termenului este motivată, iar instanța de apel prematur a restituit apelul preventiv până la primirea apelului motivat, care nu a fost întocmit din motivul lipsei expedierii de către instanța de fond a hotărârii motivate.

Concluzia instanței de apel de restituire a apelului nemotivat, deoarece a fost înaintat tardiv, este neîntemeiată, or, la înaintarea apelului motivat urma să concretizeze solicitările în detaliu. La fel, urma să anexeze concluzia medicală din 18 ianuarie 2022 pe numele său, în calitate de primar, care atestă că, la 17 ianuarie 2022 a căzut și și-a traumatizat brațul, fiind în imposibilitate de a expedia apelul în termen.

Concluzia de acceptare sau restituire urma a fi efectuată de instanță la primirea apelului motivat cu toate concretizările.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului și avocatului acestuia, Marcel Soficiuc, la 04 aprilie 2022, cu scrisoare recomandată (f.d.92) și a fost recepționată la 07 aprilie 2022, conform avizelor de recepție (f.d.94-95).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 21 februarie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 07 martie 2022, prin intermediul poștei (f.d.90), ceea ce denotă că, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Primăria comunei Parcani, raionul Soroca și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că, dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria comunei Parcani, raionul Soroca împotriva lui Mihail Zubati cu privire la rezoluțiunea contractului de arendă, a fost pronunțat la 20 decembrie 2021 (f.d.65).

Hotărârea din 20 decembrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, a fost contestată cu apel de către Primăria comunei Parcani, raionul Soroca, înregistrând în acest sens apelul prealabil la 27 ianuarie 2022 (f.d.70).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Corelând norma de drept procedural citată cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel depuse de Primăria comunei Parcani, raionul Soroca, împotriva hotărârii din 20 decembrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, ca fiind înaintată tardiv, din motivele ce succed.

Colegiul învederează că, art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În continuare, Colegiul iterează că, cererea de apel împotriva hotărârii din 20 decembrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, a fost depusă de către Primăria comunei Parcani, raionul Soroca, la 27 ianuarie 2022 (f.d.70).

Prin încheierea din 21 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de Primăria comunei Parcani, raionul Soroca, împotriva hotărârii din 20 decembrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, ca fiind înaintată tardiv (f.d.83-85).

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Cu referire la argumentul recurentului precum că omiterea termenului este motivată, iar instanța de apel prematur ar fi restituit apelul preventiv până la primirea apelului motivat care nu l-a întocmit din motiv că nu i-a fost expediată hotărârea redactată integral a instanței de fond, Colegiul menționează că, aceasta alegație nu poate fi reținută în justificarea aspectului omiterii termenului de contestatare.

Or, în virtutea art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În sensul art. 111 alin.(3) Cod de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În context, Colegiul relevă că, instanța de apel corect a punctat că, termenul de 30 de zile pentru depunerea cererii de apel a început a curge la data de 21 decembrie 2021, având în vedere pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești la 20 decembrie 2021, pe când apelantul a înregistrat cererea de apel la data de 27 ianuarie 2022.

Mai mult, reclamantul a cunoscut de existența litigiului aflat pe rolul instanței de judecată, inițiat la acțiunea sa, participând reprezentantul reclamantului la examinarea acestuia și anume în cadrul ședințelor de judecată din 18 noiembrie 2021, din 06 decembrie 2021, din 15 decembrie 2021, din 17 decembrie 2021, aspect reflectat în procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d.26-27, 29, 45-46, 60). De altfel, anume în cadrul ședinței de judecată din 17 decembrie 2021 a fost stabilită deliberarea și pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești pentru 20 decembrie 2021 (f.d.60 verso), iar reprezentantul reclamantului a fost înștiințat contra semnătură pentru această dată (f.d.63).

În data de 29 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.67) în adresa reclamantului a fost expediat dispozitivul dispozitivului hotărârii judecătorești din 20 decembrie 2021.

Deși, termenul de contestare cu apel este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești, reclamantul a înregistrat cererea de apel abia la 27 ianuarie 2022, însă a avut posibilitatea de a depune cererea de apel în interiorul termenului legal.

Colegiul notează că, la 03 ianuarie 2022, Primăria comunei Parcani, raionul Soroca, reprezentată de primarul Serghei Cetulean, a depus o cerere prin care a solicitat expedierea hotărârii motivate, exprimându-și intenția de a o contesta (f.d.69), însă cererea de apel o înregistrează doar la 27 ianuarie 2022 (f.d.70).

Cu referire la alegația recurentului că din motivul neexpedierii hotărârii motivate, a fost în imposibilitate de a înregistra apelul motivat, Colegiul menționează că, în sensul art. 365 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit.d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale, însă această prevedere legală nu exonerează apelantul de a contesta în termenul prevăzut de lege hotărârea judecătorească.

Colegiul reține ca fiind nejustificat argumentul recurentului precum că, odată cu prezentarea apelului motivat urma să concretizeze motivele omiterii termenului, or, legiuitorul a prevăzut posibilitatea de completare a cererii de apel. Însă înregistrând apelul nemotivat abia la 27 ianuarie 2022, apelantul urma să indice motivele omiterii termenului de contestare.

De altfel, depunerea cererii de apel în termenul stabilit de lege, este o condiție de acceptare acestuia pentru examinare, iar argumentele, înscrisurile în justificarea omiterii termenului de contestare urmau a fi prezentate odată cu apelul inițial. Respectiv, concluzia medicală datată cu 18 ianuarie 2022 pe numele lui Serghei Cetulean, primarul comunei Parcani, raionul Soroca, urma a fi prezentată împreună cu apelul inițial la 27 ianuarie 2022 și cu solicitarea de repunere în termenul de apel.

Împrejurările reliefate *supra* confirmă ipoteza instanței de apel care justificat a reținut că apelantul a omis termenul de contestare cu apel. Or, partea are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă.

De asemenea, Colegiul iterează că, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

Jurisprudența constantă a CtEDO a arătat că revine primordial celor interesați

să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

În concluzie, Colegiul precizează că, alegațiile aduse de către partea recurentă nu justifică omiterea termenului de declarare a apelului, în situația în care materialele cauzei denotă că recurentul a avut posibilitatea de a ataca cu apel în termen hotărârea judecătorească din 20 decembrie 2021.

Totodată, Colegiul notează că, apelantul înaintând cererea de apel la data de 27 ianuarie 2022, nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

Art. 362 alin. (3) Cod de procedură civilă prevede că, repunerea în termenul de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În context, Colegiul relevă că, repunerea în termenul pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelantul ar fi formulat o cerere sau o solicitare de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantului și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Drept urmare, instanța de apel corect a reținut că apelantul nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului și justificat a restituit în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, ca fiind tardivă cererea de apel depusă de către Primăria comunei Parcani, raionul Soroca.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, accentuat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în termenul stabilit de legiuitor.

De altfel, art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenințării judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În virtutea art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Primăria comunei Parcani, raionul Soroca.

Se menține încheierea din 21 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria comunei Parcani, raionul Soroca împotriva lui Mihail Zubati cu privire la rezoluțiunea contractului de arendă.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Galina Stratulat

Judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh